

محمد ﷺ خاتم النبيين - سواحيلي

Muhammad ﷺ ndio Nabii wa mwisho



جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠١٦. فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠١٦

Muhammad (SAW) ndio

Nabii wa Mwisho

محمد ﷺ خاتم النبيين – سواحيلي



جمعية الدعوة والإرشاد ونوعية الجاليات في الزلفي

هاتف: 966 164234466 - فاكس: 966 164234477

محمد خاتم النبیین ﷺ - سواحيلي
أعدده وترجمه للغة السواحيلية
جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
الطبعة الأولى: ١٤٤٤/٠٦ هـ

ح) جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي ، ١٤٤٤ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
محمد خاتم النبیین / لغة السواحلية. / جمعية الدعوة والإرشاد
وتوعية الجاليات بالزلفي. - الزلفي ، ١٤٤٤ هـ

٧٥ ص ؛ ..سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣٩٩-٢٠-٠

١- السيرة النبوية أ.العنوان

١٤٤٤/٥٨٣٣

ديوي ٢٣٩

رقم الإيداع: ١٤٤٤/٥٨٣٣

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣٩٩-٢٠-٠

Muhammad (SAW) ndio Nabii wa Mwisho

محمد ﷺ خاتم النبيين – سواحيلي

HALI ZA WAARABU KABLA YA MTUME

KUTUMWA:

Ilikuwa kuabudu masanamu ndio dini kubwa kwa waarabu, kwa sababu ya kujiegemeza kwenye dini ambayo ina kwenda kinyume na dini iliyonyooka iliyofahamika zama zake kuwa ni dini ya kujahiliya.

Na walikuwa na masanamu wao mashuhuri wakiwaabudu kinyume cha Allah ambao ni LAATA, HUZZA, MANATA na HUBLU, lakini ilipatikana baina ya waarabu wapo ambao walifuata dini ya kiyahudi au kinaswara au kimajusi, walipatikana kikundi kidogo kilichoenda kushikamana na dini ya Nabii Ibrahim Alayhi Salaam.

Kuhusu hali ya Kiuchumi, ilikuwa wakitegemea sana kutoka vijijini kutokana na utajiri wa wanyama, na ulikuwa msingi mkuu wa maisha ya kiuchumi kwa watu wa mjini ni kilimo na biashara, ilipo karibia kuja

kwa Uislamu mji wa Makkah ulikuwa ni kitovu cha biashara katika bara la Arabu, kwani ulikuwa na ustaarabu wa kuimarishwa kwa majengo katika sehemu mbali mbali kama vile Madina na mji wa Twaif.

Kuhusu upande wa mambo ya kijamii, dhulma ilikuwa imeenea kwa hali ya juu, mtu dhaifu hana haki, watoto wa kike wakizikwa wakiwa hai, na mambo ya haramu yakifanywa na mwenye nguvu akiidhulumu haki ya mtu dhaifu, na wakioa wanawake wengi bila ya idadi maalumu, Uzinzi ulikithiri katika jamii na vita kati makabila vilitokea kwa sababu ndogo sana hata watu wa kabila moja.

Hayo ni maelezo mafupi kuhusu bara Arabu kabla kudhihiri Uislamu.

Amesema Ibn Adhabihain: Waarabu walikuwa wakijifakharisha kwa Abdul Mutwalib babu yake Mtume (saw) kwa sababu ya watoto na utajiri, Abdul Mutwalib akaweka nadhiri ya kuwa Allah akimruzuku watoto wa kiume kumi atamchinja mmoja wao kama kafara la kujikurubisha kwa miungu wao, yakatia yale ambayo aliyakusudia na kuyataka, aliruzukiwa watoto wa kiume kumi na akawa mmoja wao ni baba yake Mtume (saw) Abdillahi, wakati Abdul Mutwalib

anataka kutekeleza nadhiri yake akapiga kura kwa watoto wake nani achinjwe, kura ikamuangukia baba yake Mtume (saw) Abdillah, wakati anataka kumchinja watu wakasimama upande wake kumzuia ili isiwe kwa watu kuwa ndio taratibu yao kila mwaka kufanya hivyo.

Kisha wakaafikiana ipigwe kura kati ya Abdillah na ngamia kumi ili iwe ndio fidia yake ya kumkomboa, walipopiga ikatoka kuwa achinjwe Abdillah, wakawa wanazidisha idadi ya ngamia lakini ikawa kura inamuangukia Abdillah mpaka ikafikia idadi ya ngamia mia moja ndipo ikaangukia kura kwenye ngamia akawachinja Abdul Mutwali akatoa fidia kwa mwanae Abdillah hao ngamia.

Alikuwa Abdillah ni mtoto kipenzi kwa baba yake Abdul Mutwalib moyoni mwake, hasa hasa baada ya kumkomboa, wakati anakua kijana baba yake alimchagulia binti ya kuoa kutoka katika kabila la Zuhtrat bint aitwaye **AMINA BINT WAHBI** akamuozesha binti huyo, alipata ujauzito Amina, baada ya miezi mitatu ya mimba yake Amina, Abdillah akapata safari ya kutoka kwenda Shamu na kundi la wafanya biashara, na akiwa njiani anarudi akitoka safari akapatwa na maradhi ikambidi afikie kwa wajomba

zake BANUNAJAR katika mji wa Madina na hapo ndipo alipofia na akazikwa katika mji wa Madina.

Ilipotimia miezi ya kujifungua akajifungua mtoto wa kiume ambae ni Mtume Muhammad (saw) siku ya jumatatu.

Napia wako wana wa vyuoni wa Tarekhe wanaosema kuwa hakuna tarehe maalumu ya siku aliyozaliwa Mtume (saw).

Inasemekana kuwa alizaliwa Mtume (saw) tarehe tisa ya mwezi wa Mfungo sita, wengine wanasema alizaliwa mwezi kumi na mbili ya mfungo sita, wengine mwezi wa Ramadhani, wengine tofauti na tarehe hizo, na mwaka wake wa kuzaliwa ilikuwa ni 571 H.D. na huo mwaka ulikuwa ni mwaka ulioitwa mwaka wa Tembo. (Tukio ambalo lilikuwa maarufu ya kutaka kuvunjwa Al-Ka'aba).

KISA CHA TEMBO.

Ni kwamba ABRAHA AL-HABASHIYYI aliyekuwa mwakilishi wa mfalme NAJASHI katika mji wa YEMEN, wakati alipowaona waarabu wanakwenda kuhiji mji wa Makkah na kuihadhimisha na kuitukuza Ka'aba na wanakuja kwa wingi kutoka katika sehemu

za mbali, basi wakalijenga Kanisa kubwa katika mji wa NASA'A mji mkuu wa Yemen ili waweze kuacha kwenda Makkah na kuelekea Yemen kwa ajili ya Ibada, akayasikia maneno haya bwana mmoja kutoka kabila la Banu Kinana, na akaingia kanisani usiku akajisaidia haja kubwa na akaipakaza kwenye kuta zote za lile Kanisa, aliposikia ABRAHA kuwa kuna mtu amefanya kitendo hicho akakasirika sana na akaandaa jeshi kubwa sana lenye watu elfu sitini wakiwa pamoja nao ndovu tisa waliokwenda nao Makkah ili waivunje Ka'aba, akamchagua Tembo mkubwa akampanda alipofikia karibu na mji wa Makkah akaliandaa jeshi ili auingie mji wa Makkah, lakini tembo alipiga magoti akakaa hakuenda, wakawa kila wakimuelekeza njia ya kwenda Makkah anaelekea njia nyingine akikimbia wanapokuwa wanamuelekeza Ka'aba anapiga magoti, wakiwa katika hali hiyo Allah (saw) akawatuma kwao wao ndege makundi kwa makundi wakiwa wamebeba mawe madogo madogo yenye moto kutoka katika moto wa Jahanama akiwa kila ndege amebeba mawe matatu, moja kwenye mdomo wake na mawili amebeba kwenye miguu yake, halimpati mtu jiwe hilo isipokuwa linamkatakata viungo vyake na kuchana chana mpaka anakufa, ilipowakuta hali hiyo

wakaanza kukimbia na hali ya kuwa wanaanguka njiani.

Kuhusu ABRAHA Allah alimtia maradhi ya kukatikatika vidole vyake, hakufika katika mji wa Sana'a akawa yamempata mauti akafariki dunia, ama Makuraishi wao alitawanyika katika mabonde na milimani wakiogopa isije ikawapata gharika kama iliyowapata watu wa Abraha wakarudi majumbani mwao wakiwa na Amani salama salimini, na tukio hili lilitokea kabla ya kuzaliwa kwa bwana Mtume Muhammad (saw) kwa muda wa siku hamsini.

KUNYONYESHA MTUME (SAW)

Wakati alipozaliwa Mtume (saw) alinyonyeshwa na THUWAIBAT mtumishi wa A'ami yake Mtume Abu Lahab, na huyu alikuwa amekwisha mnyonyesha A'ami yake Hamza bin Abdul Mutwalib, kwa hali hiyo Hamza akawa ni ndugu yake Mtume (saw) katika kunyonya.

Kwani katika tabia za waarabu enzi hizo walikuwa wakiwatafuta wanawake ambao watawanyonyesha watoto wao kutoka vijijini, kutokana na sababu kuwa watu wa vijijini wanakua na miili iliyo salama.

Basi Mtume akaamishwa kupelekwa kwa mnyonyeshaji mwingine, katika kipindi hicho ambacho alizaliwa Mtume (saw) lilifika kundi la akina mama kutoka vijijini kutoka katika kabila la Bani Sa'ad wakitafuta watoto wa kuwanyonyesha, wakiwa wanazunguka kwenye majumba mbali mbali, na wote walikuwa wakimkataa Mtume Muhammad kumnyonyesha kutokana na uyatima wake na ufakiri alionao, akawa Halimat Sa'adiyyah ni miongoni mwa wanawake hao ambao walimkataa kumnyonyesha Mtume, lakini baada ya kuzunguka kwenye majumba mengi hakumpata mtoto yeyote wa wenye pesa kumnyonyesha ili aweze kupata malipo ambayo yatamuwezesha kuweza kupunguza ukali wa maisha yake, na hasa hasa ukiangalia mwaka huo ulikuwa ni mwaka wa njaa kali na ukame, akafikiria sana na akarudi mpaka nyumbani kwa Amina mama yake Mtume kuja kunyonyesha mtoto yatima kwa malipo madogo.

Mama Halima akawa amefika katika mji wa Makkah pamoja na mume wake wakiwa wamempanda punda mnyonge dhaifu akitembea polepole, wakiwa njiani wanarudi na mama Halima akiwa amemuweka Mtume kwenye chumba chake akawa punda anamlinda Mtume kwa kila adui anayetaka

kumfamyia uadui anaekuja kwa nyuma kila aina ya mnyama, mpaka wale ambao wanaambatana nao njiani wanashangazwa na hali hiyo kama alivyosimulia mama Halima kuwa matiti yake hayakuwa na maziwa isipokuwa kidogo sana, na watoto walikuwa wakilia kutokana na uhaba wa maziwa na njaa, lakini wakati huo, alipoanza kuyanyonya Mtume (saw) yakaanza kububujika maziwa kwa wingi, wakaanza kusema kutokana na ukame wa Ardhi yao katika nyumba ya Ban Sa'ad kuwa tumepata heshima na hadhi tokea tulipoanza kumnyonyesha mtoto huyu, ardhi ya eneo hilo ikatoa mazao na mifugo yao ikazaa kwa wingi na hali yao ya maisha ikabadilika kutoka kwenye unyonge na ufukara mpaka kwenye utulivu na unafuu wa maisha.

Mtume alimaliza miaka miwili katika kunyonyeshwa na Halima na alikuwa akimpatiliza kila aina ya upatilizaji, lakini alikuwa akiona vitu sio vya kawaida kwa huyu kijana.

Na baada ya miaka miwili mama Halima alimchukua Mtume na kumpeleka kwa mama yake na babu yake katika mji wa Makkah, lakini mama Halima aliziona Baraka za Mtume (saw) wakati akiwa naye, akamsisitiza kuwa mama Amina amuache Mtume

abaki aishi naye kwa mara ya pili, mama Amina akamkubalia amchukue na akarudi naye Halima mpaka nyumbani kwao katika nyumba ya ban Sa'ad akiwa anaye kijana yatima wakafurahi sana.

TUKIO LAKUPASULIWA KIFUA:

Siku hiyo alikuwa Mtume (saw) alikuwa Mtume amekaribia miaka minne, wakati akiwa anacheza na ndugu yake katika kunyonya mtoto wa Halimat Sa'adiyah alikuja kijana wa Halima akikimbia huku akiwa na huzuni iliyotanda usoni mwake, akamtaka mama yake akamuone ndugu yake wa kikuraishi mama yake akamuuliza kuhusiana na hili jambo, akamwambia kwa hakika nimewaona watu wawili wamevalia nguo nyeupe wamemchukua mbele yetu na wakamlaza kisha wakampasua kifua chake, kabla ya kukamilisha maelezo, akaenda Halima kwa Muhammad akamuona amesimama sehemu aliyokuwa, hatikisiki na huku akiwa amebadilika uso wake umekuwa njano sana akamuuliza yaliyomsibu, Mtume akamjibu anajisikia vizuri akamueleza kuwa alijiwa na watu wawili waliovaa nguo nyeupe wakamlaza chini na kumpasua kifua chake kisha wakautoa moyo wake wakatoa ndani yake kinyama cheusi wakakitupa, kisha wakauosha moyo wake kwa

maji ya baridi kisha wakaurudisha sehemu yake, kisha wakapangusa juu ya kifua wakaondoka kisiri siri.

Akarudi Halima na Muhammad nyumbani kwake mpaka ilichomoza alfajir ya siku ya pili akamchua Muhammah akampeleka kwa mama yake katika mji wa Makkah.

Walipofika mama Amina alistaajabu sana kwa kurejea Halima muda usiokuwa wenyewe pamoja na kuwa alikuwa na pupa ya kumuona mwanae, lakini akamuuliza sababu ya kuja mapema ni nini?, mama Halima akamuhadithia tukio la kupasuliwa mtoto kifua.

Akatoka mama Amina pamoja na mtoto mpaka mji wa Madina ili akafanye ziara kwa wajomba zake katika ban Najjar akakaa huko siku kadhaa, na wakati wanarudi kutoka madina kuja Makkah, mama Amina akakutwa na mauti sehemu inayoitwa Ab-wah na sehemu hiyo ndipo alipozikwa, hapo ndipo Mtume alipoagana na mama yake akiwa na umri wa miaka sita, akachukuliwa na babu yake Abdul Mutwalib akamlea na kumsimamia katika mambo yake yote.

Alipofikia miaka minane babu yake akafariki akachukuliwa na kulelewa na A'ami yake Abuu Twalib

pamoja na kuwa ana watoto wengi na uchumi dhaifu, alikaa na A'ami yake na akamuozesha kama mmoja ya watoto wake.

Kwa hakika kijana huyu yatima alishikamana na A'ami yake kwa muda mrefu sana, na katika mazingira haya ndio ikadhihirika kwake mambo muhimu alikulia katika ukweli na uaminifu, ikawa ndio laqabu yake wanayo muitia watu kuwa amekuja mtu muaminifu amefika mtu mkweli ndivyo alivyokuwa Mtume akifahamika hivyo.

Alipokuwa kijana wenye umri wa ujana akawa ni mwenye kujitegemea katika mambo ya maisha yake wenyewe, akitafuta chumo la maisha yake, akaanza kutafuta kazi ya kuweza kuendesha maisha yake, akafanya kazi ya kuchunga wanyama kwa baadhi ya matajiri wa kiquraishi akipata malipo kiasi kwa ajili ya kuendesha maisha yake.

Alishiriki safari ya kibiashara kwenda Shamu alipewa kazi na mama Khadija aliyekuwa tajiri wenye mali nyingi, na aliyekuwa muwakilishi wake katika hiyo safari ni mtumishi wake mama Khadija anaeitwa Maisarah, kwa Baraka ya Mtume (saw) na uaminifu wake, walipata faida kubwa katika biashara ya mama Khadija faida ambayo hawajawahi kuipata tokea

mwanzo, waliporudi mama Khadija akamuuliza kijana wake Maisarah sababu ya kupata faida kiasi hicho, Maisarah akamuambia mama Khadija kuwa Muhammad alisimamia kuuuza na kuonyesha bidhaa, wakawa watu wanakuja kwa wingi kununua, ndio tukapata faida kubwa bila ya kufanya dhulma mama Khadija akamsikiliza kwa makini kijana wake, kwani alikuwa akijua baadhi ya mambo kwa Mtume (saw) akazidi kustaajabu, hapo ndipo alipoingiwa na shauku ya kutaka kuolewa na Mtume (saw).

Siku moja mama Khadija akamuuliza mmoja wa ndugu zake wa karibu kuhusu kuolewa yeye na Muhammad, hapo Mtume alikuwa amefikia umri wa miaka ishirini na tano, akajiwa na mwanamke kumueleza kuwa Khadija anakutaka umuoe Mtume akaridhia akakubali.

Ndoa ikakamilika, ikapita miaka mingi mama Khadija akapata mimba akajifungua watoto miongoni mwa watoto wake wa kike ni ZAINABU, RUQAIYYA, UMMU KULUTHUMI, FATWIMA na watoto wake wa kiume ni QASSIMU, ABDULLAH na watoto hawa wa kiume walikufa hali ya kuwa bado ni wadogo.

UTUME

Ilipokaribia miaka arobaini katika umri wake Mtume (saw) alikuwa mara nyingi akipenda kujitenga katika Jabal Hiraa mlima uliopa katika mji wa Makkah kwa upande wa Mashariki huko anamaliza masiku katika kumuabudu Allah (sw), katika usiku wa mwezi ishirini na moja wa mwezi wa Ramadhan wakati akiwa kwenye pango na umri wake umefikia miaka arobaini akajiwa na Malaika Jibril (as) akamwambia soma: Mtume akamjibu sijui kusoma Malaika Jibril akalirudia neno hilo soma mara tatu, mara ya tatu akamwambia:

قال الله تعالى: (اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ *
اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ *)

(العلق: ١-٥)

(Soma kwa jina la mola wako alieumba kila kitu, amemuumba mwanadamu kutoka katika pande la damu, soma hakika ya mola wako ni mkarimu, ambae amefundisha kwa kutumia kalamu, amemfundisha mwanadamu yale asiyoyajua) (Al-A'laq:1-5).

Kisha Jibril akaondoka, hakuweza Mtume kubakia pale pangoni akarudi nyumbani kwake akafika kwa mama Khadija huku akitetemeka akamwambia

mkewe (Nifunike nifunike) mama Khadija akamfunika mpaka uoga ulipo muondokea akamwambia mama Khadija yale yaliyo msibu kule pangoni, kisha akamwambia: (kwa hakika nimeogopa sana) mama Khadija akamwambia: sio hivyo kwa hakika Allah hawezi kukuacha tu hivi hivi, hakika yako utakuwa ni mwenye kuunga udugu, na mwenye kubeba majukumu, na kuwasaidia wasiokuwa nacho, na kulisha wageni kuwafanyia ukarimu, na utasaidi watu katika matatizo ya kidunia.

Baada ya muda kidogo alirudi Mtume kwenye Jabal Hiraa ili aendelee kufanya ibada yake, alipomaliza kufanya ibada yake, akatoka kurudi Makkah, alipofika kwenye uwanja mkubwa akajiwa na Jibril hali ya kuwa amekaa juu ya kiti kati ya mbingu na ardhi, akamfunulia Mtume (saw) ikashuka hii sura:

قال الله تعالى: (يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ * قُمْ فَأَنْذِرْ * وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ * وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ * وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ *) (المدثر: ١ - ٥)

((Ewee uliejifunika nguo, simama uonye, na mola wako umtukuze, na nguo zako uzitwharishe, na Ibada ya masanamu uiache.)) (Al-Mudathir: 1-5)

Kisha wahyi ukaendelea kushuka kwa bwana Mtume (saw).

Mtu wa mwanzo kuupokea uislamu na kushuhudia upweke wa Allah ni mke wake Mtume mama Khadija na ndie akawa wa mwanzo kusilimu, na Mtume akamueleza rafiki yake kipenzi Abubakar (ra) naye akasilimu alikubali bila ya kuwa na shaka yoyote moyoni mwake, Mtume akaenda kwa A'ami yake AbuTwalib kumlingania kwani alikuwa ndie alie mlea Mtume baada ya kufiwa na mama yake na babu yake, lakini hakuweza kuitikia wito wa Mtume (saw), akasilimu Ally bin AbiTwalib alaiyekuwa akimlea kisha akasilimu na kuifuata haki ni Zayd bin Haritha mtumilishi wa mama Khadija.

Akaendelea Mtume kuwalingania watu kwa siri, wakawa waislamu wanauficha uislamu wao, kwani mtu akidhihirisha jambo lake la uislamu basi Maquraish watamuadhibu kila aina ya adhabu ili atoke kwenye uislamu na kuuwacha.

KULINGANIA KWA WAZI.

Baada ya Mtume (saw) kumaliza miaka mitatu katika kufanya da'awa ya kupweke Mwenyezi Mungu kwa siri, Allah akateremsha:

(فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ) (الحجر: ٩٤)

(Toboa ukweli kwa yale uliyoamrisha na uwape nyongo washirikina) (Al-Hijri: 94)

Siku moja Mtume akasimama juu ya Jabal Swafa akawa anawaita watu wa Makkah, wakakusanyika watu wengi kuja kumsikiliza Mtume, na miongoni mwao alikuwa Ami yake Abu Lahab ambaye alikuwa ni adui yake mkubwa Mtume (saw) wakati wakikusanyika watu akasema kumwambia Mtume:

((أرأيتم إن أنبأتكم أن وراء هذا الجبل عدوًا يترصد بكم، أمُصِدِّقِي أُنْتُمْ؟)) قالوا: ما عهدنا فيك إلا الصدق والأمانة، فقال: ((إني لكم نذير بين يدي عذاب شديد)).

((Hivi mnaonaje ikiwa nitawaambia kuwa nyuma ya huu mlima kuna adui anawafuatilia je, mtanisadikisha? Wakasema: ((Haujawai kupata chochote kwako isipokuwa ni ukweli na uaminifu, akawaambia: ((Hakika yangu kwenu ni muonyaji mbele yangu kuna adhabu kali)).

Kisha Mtume akaendelea kulingania kwa ajili ya Allah na kuiacha ibada ya kuabudu masanamu, akajidhihirisha Abu Lahabi katika watu akasema:

Mwana kuangamia wewe hili ndilo ulilotukusanyia hapa? ikashuka sura inayo muhusu Abu Lahabi ambayo itasomwa mpaka siku ya Kiyama.

(تَبَّتْ يَدَا أَبِي هَبٍ وَتَبَّ * مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ * سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ
هَبٍ * وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ * فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ*) (المسد: ١-٥)

(Imeangamia mikono miwili ya Abu Lahab naye pia ameangamia, haita mfaa mali yake na alichokichuma, atauingia moto wenye muwako mkubwa sana siku ya kiyama, na mke wake mbeba kuni za fitna pia atauingia moto huo, na katika shingo yake atakuwa na kamba imara atakayo buruziwa kutupwa motoni) (Al-Masad:1-5)

Mtume akaendelea kuwalingani watu, akaanza kudhihirisha ulinganiaji wake katika sehemu ambazo watu wanakusanyika, akawa anaswali kwenye Ka'aba na akawa anahudhuria sehemu wanazo kusanyika watu, basi wanakuja washirikina kwenye masoko yao wakiwakataza watu wasimsikilize Mtume jinsi anavyo walingania watu Uislamu.

Wakadhihirisha mabaya kwa wale wote walioufuata Uislamu, kama yalivyozidi mabaya ya Makafiri kwa yeyote mwenye kusilimu pamoja na Mtume, yaliwapata mabaya familia ya Yasir na mkewe

Sumaiyya pamoja na mtoto wao A'amar pale walipokufa wazazi wake mashahidi kutokana adhabu kali waliyo adhibiwa na makafiri, na akawa Sumaiya ni shahidi wa kwanza kufa kwa ajili ya uislamu.

Waliadhibiwa waislamu kwa kuamini kwao uislamu kama vile akina Bilal bin Rabbaha aliyekuwa chini ya Umaiya bin Khalaf, alimfanyia kila aina ya adhabu ili auache uislamu lakini Bilal alibakia katika Imani yake na kushikamana na dini yake, na akawa Umaiya akimtoa Bilal na kwenda naye nje ya mji wa Makkah akiwa amemfunga nyororo akimuwekea jiwe kubwa juu ya kifua chake baada ya kumlaza kwenye mchanga uliopata moto huku akimpiga fimbo yeye na wafuasi wake akiwa Bilal anasema: (Mungu ni mmoja mungu ni mmoja) أحد أحد mpaka siku moja akapita Abubakar nao wakiwa katika hali ya kumuadhibu Bilal, Abubakar (ra) akamnunua na akamuacha huru kwa ajili ya Allah.

KUHAMA KWENDA HABASHA.

Ilivyoendelea sababu ya washirikina katika kuwaadhibu kwa kila ambae atadhihirisha uislamu wake hasa hasa wale madhaifu miongoni mwao, maswahaba wakamtaka Mtume waondoke kwenda

Habasha kwa Mfalme Najashi kwa ajili ya kuilinda dini yao, kwani huko kwa Najashi watapata amani na utulivu, kwa kuwa waislamu wengi wanaechelea nafsi zao na familia zao kutokana na maudhi ya Maquraishi kwao, na huo ulikuwa ni mwaka wa tano katika kutumilizwa Mtume (saw), wakahama waislamu takriba watu sabini pamoja na wake zao na akawa miongoni mwao Othman bin Affan na mke wake Ruqaiyya bint wa Mtume (saw).

Wakafanya kila hali Maquraishi kwenda Habasha kwa Mfalme Najashi kwenda kuwaharibia waislamu, wakatuma zawadi kwa Mfalme wakimtaka awasalimishe waislamu waliokimbilia kwake, wakamwambia hao waislamu wanamtukana nabii Issa (AS) pamoja na mama yake Mariyamu, Najashi akawauliza waislamu kuhusiana na hilo, wakamuwekea wazi vile inavyosema Quran kuhusu Nabii Issa mwana wa Mariyamu, wakambainishia haki wakamsomea surat Mariyam, Najashi akawapa Amani na akakataa kuwasalimisha kwa Maquraishi na akasilimu Najashi na akatangaza Uislamu wake.

Katika mwaka huo huo alitoka mtume (saw) kwenda kuwalingania watu sehemu ya Ka'aba akasimama akawa anasoma surat Najmi kukawa kuna kundi

kubwa la Maquraishi hawakuwa ni wenye kusikia maneno ya Allah tangu mwanzo, ikawa ni sababu ya kuambizana kuwa wasimsikilize Mtume na Quran kutokana na mpangilio wake, kwani iliwagonga kwenye masikio yao maneno ya mwenyezi mungu, akabakia kila mmoja anaisikila Quran hana kingine anachosikiliza, mpaka aliposoma: (فاسجدوا واعبدوا) (Sujuduni na mumuabudu Allah) akasujudu Mtume, hawakuweza kujizuia nafsi zao wote wakapomoka kusujudu.

Waliendelea Maquraishi kuipiga vita Da'awa ya Mtume (saw) wakatumia njia mbali mbali katika kuidhohofisha, njia ya kuwaadhibu walio amini, kuwatenza nguvu, kuwatisha na kuwadanganya, lakini njia zote hizo hawakufanikiwa isipokuwa waislamu walishikamana na dini yao ya Uislamu na kuzidi kwa waislamu kuingia katika dini ya Allah.

Kisha walipoona kuwa hawajafaulu wakatafuta njia nyingine mpya ya kuipiga vita uislamu, wakaandika nyaraka maalumu na wakaweka sahihi wote kuwa wamekubaliana na wakaibandika ndani ya Ka'aba, wakakubaliana kuwa wakate mawasiliano na waislamu na bani Hashimu pamoja, kukata mawasiliano kabisa wasiuziwe wala wasinunue

chochote, wala wasiozeshwe wala wasipewe ushirikiano wowote, wala wasiamiliwe chochote, ikawa ni dharura kwa waislamu kutoka mji wa Makkah na kwenda katika sehemu za nje ya Makkah ikiitwa Shi'ib Abu Twalib, huku walipata matatizo waislamu matatizo makubwa ya njaa, wakatoa waliokuwa na uwezo mali nyingi katika kuwasaidia waislamu mpaka ikafikia mama Khadija akatoa mali yake yote, na maradhi yakatokea na ikawapelekea vitu vyao vingi kuharibika na kuangamia, lakini waislamu walikaa kidete na kufanya subra hakurudi nyuma hata mtu mmoja, kukaa katika hali hiyo ikachukua miaka mitatu, mpaka kikasimama kikundi cha Maquraishi waliokuwa wana mafungamano ya karibu na ban Hashimu wakasimama kuuvunja mkataba ule ulioandikwa kwenye zile nyaraka wakawatangazia watu kuhusu hilo.

Wakati wakiwa wanautoa ule mkataba wao wakakuta nchwa ameula, haikubakia katika ule mkataba isipokuwa ibara moja tu iliyoandikwa: (بِسْمِ اللَّهِ) kikawa kifungo kimefunguliwa, wakarudi waislamu na Ban Hashimu katika mji wa Makkah, lakini Maquraishi wakaendelea na msimamo wao wa kidhuluma wa kuwapiga vita waislamu.

MWAKA WA HUZUNI.

Yalianza maradhi yakitambaa katika mwili wa Abu Twalib kila sehemu yakamlaza kitandani, na haikuwa isipokuwa ni wakati mfupi sana akajiwa na sakaratil mauti akafariki, na Mtume akiwa kichwani kwake akimtarajia kutamka kalimat Tauheed لا إله إلا الله kabla ya kufariki, lakini watu waovu waliokuwa wamekaa pembizoni mwake wakiongozwa na Abu Jahal walimkataza asitamke hilo neno, huku wakimwambia:

أتترك دين آبائك وأجدادك، أترغب عن ملة عبد المطلب ؟

(Hivi unawezaje kuiacha dini ya baba zako na babu zako na kuiacha mila ya Abdul Mutwalib?).

Wakaendelea kumwambia hivyo mpaka akafariki kafiri katika hali ya ushirikina, ikawa huzuni ya Mtume (saw) ni kubwa kutokana na kifo cha A'mi yake kufa kafiri.

Baada ya miezi miwili hivi kutokana na kifo cha Abu Twalibu, akafariki mke wake mama Khadija akahuzunika Mtume (saw) huzuni kubwa sana, yakazidi matatizo kwa Mtume (saw) kutoka kwa watu wake Maquraishi baada ya kufa Abu Twalibu na kufa kwa mke wake mama Khadija (R.A).

MTUME YUPO TWAIF.

Waliendelea Maquraishi na uovu wao wa kuwasalitisha na kuwaudhi waislamu, Mtume (saw) akafikiria kuondoka kwenda Twaif huenda Mwenyezi Mungu akawaongoza kuingia kwenye Uislamu, na safari ya kwenda Twaif si jambo rahisi kwa sababu ya milima mingi iliyozunguka katika njia za kupita ili ufike, lakini yakawa mapokezi kwa Mtume hayakuwa mazuri kwani hawakumsikiliza, bali walimfukuza na kuwaamrisha vijana wao wamtupie mawe Mtume mpaka wakamjeruhi kichwani na damu ikatiririka mpaka miguuni mwake, akarudi kidogo kidogo kurudi Makkah hali ya kuwa ana huzuni, punde kidogo akajiwa na Jibril (AS) akamwambia:

(إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ إِلَيْكَ مَلَكَ الْجِبَالِ لِتَأْمُرَهُ بِمَا شِئْتَ)

(Hakika ya Mwenyezi Mungu amekutumia malaika wa Milima ili umuamrishe utakalo). Akasema Malaika wa milima:

(Ewe Muhammad ukitaka niyakutanishe majabali mawili ili niwasagesage sema).

Mtume (saw) akasema:

((Bali natarajia Mwenyezi Mungu kutoa katika migongo yao wenye kumuabudu Mwenyezi Mungu pekee bila ya kumshirikisha na chochote)).

Na hii ndio subra kubwa aliyoifanya Mtume (saw) na huruma yake kwa watu wake pamoja na kuyapata maudhi makubwa kutoka kwao.

KUPASUKA KWA MWEZI.

Miongoni mwa jumla ya mijdala ya washirikina kwa Mtume (saw) walikuwa wakitaka kwa Mtume afanye miujiza ili waweze kuthibitisha usahihi wa utume wake, waliyarudia rudia hayo mara nyingi, kwa hakika walimuuliza Mtume (saw) siku moja kuhusu kupasuka kwa mwezi vipande viwili, Mtume akamuomba mola wake, wakauona mwezi umepasuka vipande viwili, Maquraishi wakaiona hii dalili kwa muda mrefu lakini hawakuamini hivyo hivyo, bali walisema hakika Muhammad ameturoga, bwana mmoja akasema: Ikiwa Muhammad amewaroga bali hawezi kuwaroga watu wote, wasubirini wapiga hesabu, wakati walipokuja baadhi ya wapiga hesabu wakawauliza wakawajibu ndio kwani tulimuona lakini Maquraishi waling'ang'ania katika kumpinga.

ISRAA NA MI'IRAJI

Baada ya Mtume kutoka Twaif na aliyoyapata huko Twaif, baada ya kifo cha Abu Twalib na mama Khadija pamoja na matatizo yaliyoyapata kutoka kwa Maquraishi juu ya waislamu, basi ikamjia huzuni kwenye moyo wa Mtume (saw) ikamjia uliwazo kwa Mtume kutoka kwa mola wake, katika moja ya masiku alikuwa Mtume (saw) amelala akajiwa na Jibril pamoja na Buraq ambae ni mnyama anaefanana na farasi ana mbawa mbili anakimbia haraka sana kama umeme, Mtume akampanda kisha akaondoka naye mpaka Baitul Maqdis Palestina, kisha kutoka hapo akapanda naye mpaka mbinguni, huko akazona alama za mola wake nyingi, na huko mbinguni ndiko alikofaradhishiwa swala tano.

Mtume (saw) alirudi mji wa Makkah usiku huo huo akiwa na furaha, akiwa na yakini moyoni mwake katika tukio hili Mwenyezi Mungu anasema:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى
الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ * (الإسراء: ١)

((Ametakasika yule ambae alimtura mja wake usiku kutoka Msikiti wa Makkah kwenda Msikiti wa Aqswa ambao tumeubarika pembizoni mwake, ili tumuonyeshe

alama zetu, hakika ya Mwenyezi Mungu ni mwingi wa kusikia na mwenye kuona)) (Al-Isra:1).

Ilipofika asubuhi akaenda Al-Ka'aba akawa anawazungumzia watu yale aliyoyaona na kuyapata usiku ule, makafiri wakamkanusha zaidi na kumpinga na kumfanyia masihara, kisha wakamuuliza baadhi ya waliohudhuria kuhusiana na Msikiti wa Aqswa, walifanya kwa lengo la kumkwamisha, lakini Mtume akawa anawaeleza kipengele kwa kipengele.

Lakini washirikina hawa kukomeka katika kumuuliza Mtume wakamwambia tunataka utupe dalili nyingine isiyokuwa hiyo, Mtume (as) akawaambia: Hakika nilikutana na msafara njiani sehemu ya Makkah akawaelezea jinsi ulivyo huo msafara, akawatajia idadi ya ngamia wake na siku watakayoingia mjini, alisema ukweli Mtume lakini Makafiri walizidi kupotea wakamfanyia inadi na waacha kumsadiki Mtume.

Na katika asubuhi ya siku ya kutoka Makkah kwenda Palestina alijiwa na Jibril (as) kumfundisha namna ya kuswali swala tano na nyakati zake, kwani swala kipindi hicho ilikuwa ni rakaa mbili tu asubuhi na rakaa mbili jioni.

Katika kipindi hicho Mtume alipunguza kuwalingania wale wanaokuja katika mji wa Makkah baada ya Maquraishi kupiga kelele ya kuikimbia haki, akawa Mtume anakutana na watu vipando vyao na sehemu wanazofikia anawadhihirishia uislamu na kuwaelezea juu ya uislamu.

Na alikuwa A'ami yake Abu Lahab akimfuatilia na kuwatahadharisha watu na Mtume pamoja na Da'awa yake, katika mara nyingine aliwafuata watu wa Madina akawalingania wakamsikiliza kisha akawakusanya wafuasi wake wakamuamini, kwani kipindi hicho walikuwa watu wa Madina wakiwasikia Mayahudi wakisema kuwa kuna Nabii atatumilizwa kwa watu zama zake zikikaribia, wakati anawalingania wakajua kuwa huyu ndie yule Mtume ambaye alikuwa akitajwa tajwa na Mayahudi wakafanya haraka kuingia kwenye dini ya Uislamu, wakawa wakisema wasije kuwatangulieni kuufuata Uislamu, walikuwa ni watu sita walio amini, mwaka uliofuata walikuja watu kumi na mbili wanaume wakaenda kwa Mtume (saw) Mtume akawafundisha Uislamu.

Waliporudi mji wa Madina akamtuma pamoja nao Muswa'abu bin U'mair ili awafundishe Quran na

awabainishie hukumu za dini, kwa hakika Muswa'abu aliweza kwa Taufiq ya Allah kuathiri jamii ya watu wa Madina, kipindi anarudi Makkah baada ya mwaka mmoja kukaa Madina akaja na watu sabini na mbili na wanawake wawili, Mtume akakusanyika nao wakachukua kiapo kuwa watamnusuru na kuinusuru dini yake na kusimamia amri zake kisha wakarudi mji wa Madina.

KITUO KIPYA CHA DA'AWA.

Ukabadilikaji wa Madina kuwa ni kituo cha Amani na haki kwa watu wake, wakaanza waislamu kuhamia mjin huo, isipokuwa Maquraishi waliazimia kuwazuia waislamu kuhamia Madina, kwani iliwapata baadhi ya waliohama aina ya matatizo na maudhi ya Maquraishi, wakawa wanahama kimya kimya kwa kuogopa Maquraishi, Ama Abubakar Swidiq (ra) alikuwa akimtaka idhini ya kuhama kwenda Madina Mtume (saw) akamwambia:

((لا تعجل، لعل الله يجعل لك صاحبًا))

((Mtume akamwambia Ewe Abubakar usifanye haraka, uenda Mwenyezi Mungu atakufanyia rafiki katika safari yako)).

Maquraishi iliwapata uwenda wazimu wakati walipoona waislamu wanahama na wanakusanyika katika mji wa Madina, ikawapa uoga kuwa jambo hili la Mtume (saw) linakuja juu na da'awa yake inakuwa juu sana, wakashauriana kuhusu jambo hili.

Wakakubaliana katika kumuua Mtume (saw) akasema Abu Jahal: (Mimi naona tumpatie kila kijana mwenye nguvu kutoka kila kabila upanga, wakamzunguke Muhammad kisha wampige pigo moja tu itagawanyika fidia ya damu yake katika makabila yote yaliyoungana, wala hawataweza kusimama kufanya vita Banu Hashimu baada ya hili kupigana na watu wote.

Allah (sw) akamuonyesha Mtume wake juu ya hii njama, akaafikiana na Abubakar kufanya hijra baada ya Allah kumruhusu Mtume ahame, ulipofika wakati wa usiku Mtume akamtaka Ally bin Abi Twalib kulala kwenye kitanda chake ili wasielewe watu kuwa ameondoka wajue bado yupo kitandani mwake.

Wakaja waliopanga njama wakaizunguka nyumba ya Mtume (saw) wakamkuta Ally Bin Abi Twalib amelala kwenye kitanda cha Mtume (saw) wakamdhanira kuwa ni Mtume wakaanza kumsubiria ili atoke wammalize na kumuua, akatoka Mtume mbele yao

na hali ya kuwa wameizunguka nyumba yake, akawamwagia mchanga juu ya vichwa vyao wakawa hawajamuona Mtume na wala hawakujua kuwa Mtume anatoka.

Mtume (saw) akatoka kwenda kwa Abubakar (ra) wakatoka wote wawili wakielekea upande wa Madina wakajificha katika pango la Thauri (Ghari Thauri).

Kuhusu vijana wa kiquiraishi wakawa bado wanamsubiri Mtume atoke ili wamuue, wakawa katika hali hiyo mpaka ikafika asubuhi, ilipofika asubuhi akaamka Ally kutoka kwenye godogo la Mtume, wakamuuliza yuko wapi Mtume, Ally hakuwaambia chochote kuhusu Mtume wakampiga sana lakini bila ya mafanikio, Maquraishi wakatuma maombi kila upande kwa yule atakae mleta Muhammad atapewa zawadi ya ngamia mia moja amlete akiwa hai au amekufa.

Wakafika wanao mtafuta mpaka kwenye mlango wa pango walimo jificha yeye na Abubakar, na laiti mmoja wao angeangalia chini ya nyayo zake angewaona, ikazidi huzuni ya Abubakar kuwa safari yao haitafanikiwa na juu ya Mtume (saw) Mtume akamwambia Abubakar: Usihuzunike Mwenyezi Mungu yupo pamoja nasi.

(ما ظنك يا أبا بكر باثنين الله ثالثهما. لا تحزن إن الله معنا)

(Unaonaje Ewe Abubakar kwa watu wawili Allah akawa ni watatu wao? usihuzunike hakina ya Allah yuko pamoja nasi).

Lakini wale watu hawakuwaona kabisa, alikaa kwenye lile pango Mtume na rafiki yake kwa muda wa siku tatu, kisha wakaondoka kuelekea mji wa Madina na ilikuwa njia ni ndefu na jua lilikuwa ni kali, jioni ya siku ya pili walifika katika nyumba ya mama mmoja akiitwa Ummu Ma'abad wakamuomba chakula na maji, hawakupata chochote alikuwa hana kitu chakuwapa, isipokuwa kulikuwa na mbuzi aliekonda sana akawa hata kwenda kuchunga hawezi na hana hata tone la maziwa atakapo kamuliwa, Mtume akamfuata yule mbuzi akazishika chuchu zake mbuzi yule akaanza kutoa maziwa akamkamua akatoa maziwa mengi yakajaa chombo kikubwa, Ummu Ma'abad akashangaa sana kwa yale aliyoyaona, wakanywa wote na wakatoshaka kisha akamkamua mara ya pili akajaza chombo akamuachia Ummu Ma'abad wakaendelea na safari yao.

Wakawa watu wa Madina wanafuatilia kufika kwa Mtume (saw) huku wakimsubiria nje ya mji wa

Madina kila siku, ilipofika siku ya kuwasili kwa Mtume walimpokea kwa furaha na makaribisho makubwa, akafikia katika mji wa Qubaa katika viunga vya mji wa Madina, akakaa hapo kwa muda wa siku nne akaanzisha hapo msikiti unaitwa Masjid Qubaa, na huo ukawa msikiti wa mwanzo kujengwa katika uislamu.

Katika siku ya tano akaelekea mji wa Madina, wakawa kila mmoja katika watu wa Madina anataka kila mmoja Mtume afikie kwake wakawa wanaishika kamba ya ngamia wake ili aelekee kwake, Mtume akawa anawaambia muacheni kwani huyo ameamuriwa sehemu ya kufikia. *دعوها فإنها مأمورة* wakati alipofika ngamia sehemu aliyoamuriwa akapiga magoti na Mtume hakushuka, akasimama ngamia akaenda kidogo kisha akaangalia huku na huku akarudi akapiga magoti katika sehemu yake ya mwanzo Mtume akashuka ikawa ni sehemu ambayo iliyojengwa msikiti wa Mtume (saw) Mtume akashukia katika nyumba ya Abu Ayub Al-Answar (RA).

Ama Ally bin Abi Twalib alikaa katika mji wa Makkah siku tatu baada ya Mtume (saw) akaanza kuzirudisha amana za watu alizoachiwa na Mtume (saw)

kuzirudisha kwa wenyewe kisha akatoka kuelekea Madina akakutana na Mtume katika mji wa Qubaa.

MTUME (SAW) YUPO MJI WA MADINA.

Mtume (saw) alijenga msikiti wake katika sehemu ambayo alipiga magoti ngamia, baada ya kuinunua hiyo ardhi kwa wenye nayo, akaanza kazi ya kuwaunganisha udugu kati ya Muhajirina na Answar, akawafanya kila mmoja awe na ndugu yake katika Answar anashirikiana naye katika mali zake, wakaanza kuamiliiana pamoja na ukazidi mshikamano wa udugu kati yao.

Kwani hapo mwanzo walikuwa Maquraishi wanayo mafungamano makubwa na mayahudi wa Madina, walikuwa wakijaribu kuanzisha migongano na kuwafarikisha waislamu wenyewe kwa wenyewe, na walikuwa Maquraishi wakiwatisha waislamu wakiwaahidi kuwamaliza kabisa, hivi ndio ilivyokuwa hatari kwa waislamu ya ndani na nje, ikafikia hali hii ya kuwa Maswahaba hawalali majumbani mwao isipokuwa wamebeba silaha za vita, kutokana na hali hii ngumu Mwenyezi Mungu akashusha amri ya kupigana, akaanza Mtume kutuma vikosi vya maaskari kwenda kutafuta harakati za maadui, vile vile kwenda kuzuia misafara ya biashara ya maadui

na kudhihirisha nguvu za waislamu mpaka wajisalimishe na waache uhuru wa kuitangaza dini ya kiislamu na kuifanya kazi kulingania iendeleo, kama alivyosimama Mtume katika kufunga mikataba mbali mbali na kula viapo na baadhi ya makabila.

VITA VYA BADRI VIKUBWA.

Mtume (saw) alitia azma mara moja ya kwenda kuuzuia msafara wa kundi la wafanya biashara wa kiquiraishi linalotoka mji wa Shamu, alitoka Mtume na watu mia tatu na kumi na tatu, na hakuwa pamoja nao zaidi ya farasi wawili na ngamia sabini tu.

Lakini msafara wa maqutaishi ulikuwa umesheheni ngamia elfu moja waliokuwa wakiongozwa na Abu Sufiyani alijua kuwa waislamu wametoka mji wa Madina kuja kuzuia msafara wao, akatuma ujumbe mji wa Makkah kuwapasha habari na kutaka msaada lakini alibadilisha njia akapita njia nyingine waislamu hawakufaulu kuuzuia.

Baada ya hapo Maquraishi walitoka na jeshi kubwa sana linalo kusanya zaidi ya watu elfu moja kuja kuokoa msafara, Abu Sufiyan akamtuma mjumbe kuwa msafara upo salama akawaomba warudi

Makkah lakini Abu Jahal akakataa kurudi wakaendelea kwenda.

Alipojua Mtume kuwa Maquraishi wametoka akataka ushauri kwa maswahaba wake, wakakubaliana wote kwenda kuwakabili makafiri wapigane nao, siku ya ishirini na saba asubuhi ya mwezi wa Ramadhan mwaka wa pili Hijriyah pande mbili zilikutana na vita vikaanza vilikuwa ni vita vikali sana.

Vita hivyo viliisha kwa waislamu kupata ushindi na kuuliwa maswahaba kumi na nne mashahidi na upande wa makafiri wakauwawa watu sabini na wakachukuliwa mateka wengine sabini.

Katikati ya vita hivyo alifariki bint yake Mtume (saw) Ruqaya mke wa Othman bin Affan (ra) kwani alibakia katika mji wa Madina yeye hakutoka kwenda vitani kwa sababu ya kumuuguza mke wake, lakini baada ya vita kuisha Mtume (saw) alimuozesha Othman bint yake wa pili Ummu Kuluthumi na kwa hali hii ndipo akapewa jina Othman Dhinurain yaani mwenye nuru mbili kwa kule waoa mabint wawili wa Mtume (saw).

Baada ya vita vya Badri walirudi waislamu mji wa Madina wakiwa na furaha kwa kupata nuru ya Allah, wakiwa pamoja nao mateka walio wateka pamoja na

ngawira walizozipata kwenye vita, kuhusu mateka wako waliojikomboa wenyewe kwa kutoa fidia, na wako wengine waliachiwa bila ya fidia, na wako wengine ilikuwa fidia yao ni kuwafundisha vijana kumi wa kiislamu kusoma na kuandika.

VITA VYA UHUD.

Vita hivi vilitokea kati ya waislamu na makafiri wa Makkah baada ya mwaka mmoja baada ya kutokea vita vya Badri, pale ambapo washirikina wa Makkah walipotia azma ya kuja kulipiza kisasi kwa waislamu kwa kushindwa kwao katika vita vya Badri, wakatoka wapiganaji elfu tatu kuja kukabiliana na waislamu ambao idadi yao ni watu mia saba takriba, waislamu walishinda mwanzo na washirikina wakashindwa, wakakimbia washirikina wakielekea mji wa Makkah, lakini walirudi mara ya pili ili kuja kuwamaliza waislamu kwa kupitia mlimani ambako warusha mishale walishuka baada ya kuambiwa na Mtume wasishuke hata ikiwa waislamu watashinda au kushindwa wao wakashuka kutoka kwenye mlima kuja kukusanya ngawira wakaupanda mlima washirikina na kuanza kuwashambulia waislamu.

VITA VYA HANDAKI.

Baada ya vita vya Uhud liliondoka kundi la Mayahudi kwenda Makkah kuwahasisha washirikina wa Makkah kuja kupigana na Waislamu katika mji wa Madina, wakawaahidi kuwa watawasaidia na kuwanusuru, washirikina wa Makkah wakakubali hilo ombi, kisha Mayahudi wakatoka kwenda kwa makabila mengine ya kiarabu kuwaambia hivyo hivyo nao wakakubali, wakaanza washirikina kujiandaa na kuelekea upande wa mji wa Madina kutoka kila sehemu mpaka wakakusanyika ikafika idadi yao watu elfu kumi.

Alikuwa amejua kuhusu harakati zao maadui, akawataka ushauri maswahaba zake katika hili jambo, swahaba Silman Al-Farisiy akatoa ushauri kwa Mtume kuwa wachimbe handaki litakalo uzunguka mji wote wa Madina katika sehemu ambazo hakuna milima, wakashiriki waislamu kuchimba handaki likatimia kwa haraka sana, wakabaki washirikina wakipiga kambi nje ya mji wa Madina takriba mwezi mmoja hawawezi kulivuka lile handaki.

Kisha Allah (sw) akautuma upepo mkali kwa makafiri ukaja kung'oa mahema yao yote wakaingiwa na

khofu wakaondoka kwa haraka wakarudi kwenye miji yao bila ya mafanikio yoyote, Allah akavishinda vikundi peke yake na akawanusuru waislamu.

KUUKOMBOA MJI WA MAKKAH.

Mwaka wa nane Hijriyah alipanga Mtume (saw) kuja kupigana vita na kuukomboa mji wa Makkah, alitoka tarehe kumi ya mwezi wa Ramadhan akiwa na wapiganaji elfu kumi, aliuingia mji wa Makkah bila ya upinzani wa kivita pale ambapo Maquraishi wote walijisalimisha na Allah akawanusuru waislamu.

Mtume (saw) alielekea Msikiti Mtakatifu wa Makkah akatufu Al-Ka'aba kisha akaswali rakaa mbili ndani ya Ka'aba kisha akayavunja masanamu yote yaliyokuwa ndani ya Ka'aba na juu yake, kisha akasimama kwenye mlango wa Ka'aba na Maquraishi wakiwa chini ya mlango wa Ka'aba wakisubiri Mtume atawafanya nini, Mtume (saw) akawaambia

يا معشر قريش، ماذا ترون أيّ فاعل بكم؟ قالوا: خيرًا، أخ كريم، وابن أخ كريم، قال: ((اذهبوا فأنتم الطلقاء)) .

Mtume (saw) akawaambia: ((Enyi Maquraishi! Mnaona nitawafa nini?, wakamjibu Mtume wakasema: Utatufanyia mazuri, ndugu mkarimu

mtoto wa ndugu mkarimu, Mtume akawaambia: Nendeni mmekuwa huru)).

Hapo ndipo alipopigiwa Mtume mfano mkubwa katika kuwasamehe maadui zake ambao waliwaadhibu maswahaba zake na kuwafanyia kila aina ya maudhi na kumtoa katika mji wake aliozaliwa.

Baada ya kukombolewa mji wa Makkah, waliingia watu katika dini ya Allah makundi kwa makundi, katika mwaka wa kumi Hijriyah, Mtume alikwenda kuhiji na ikawa ndio hija yake yapekee aliyohiji Mtume (saw) alihiji pamoja nao maswahaba zaidi ya laki moja baada ya hija alirudi Mtume (saw) mji wa Madina.

MAKUNDI KUJA KWA MTUME NA KUWAANDIKIA BARUA WAFALME.

Mambo yake Mtume (saw) yalidhihirika na dini ikaenea yakaanza kuja katika mji wa Madina makabila kutoka kila sehemu wakitangaza kuingia kwao katika dini ya kiislamu.

Kama ambavyo Mtume alituma barua mbali mbali kwa watawala na wafalme akiwalingania kuingia katika uislamu, wako miongoni mwao walioitikia wito wake na kuamini na wako wengine ambao

walirudisha majibu mazuri na kutuma zawadi lakini awakusilimu, na wako wengine ambao walikasirika na kuchana barua ya Mtume aliyopewa kama alivyo fanya Kisra mfalme wa Fursi (Iran ya sasa) ambae aliichana barua ya Mtume na Mtume (saw) akamlaani akasema: ((Ewe Mwenyezi Mungu uchane chane Ufalme wake)) (اللهم مَرِّقْ ملكه) haukupita muda mrefu akavamiwa na mwanae akamuua akachukua Ufalme wake.

Kuhusu Muqaiqis Mfalme wa Misri, yeye hakusilimu lakini alimkirimu Mjumbe wa Mtume (saw) alimpatia zawadi amletee Mtume (saw) na hivyo hivyo ndivyo alivyofanya Mfalme wa Rumi Qaiswara alirudisha majibu mazuri baada ya kupewa barua alimkirimu mjumbe wa Mtume na kumpatia zawadi.

Kuhusu Mundhir bin Saawi Mfalme wa Bahrain yeye baada ya kufikiwa na barua ya Mtume (saw) aliwasomea watu wa Bahrain, wako walioamini na wako waliokataa kusilimu na kuamini.

KIFO CHA MTUME (SAW)

Baada ya miezi miwili na nusu kutoka safari yake ya Hija Mtume (saw) alianzwa na maradhi yakawa yanazidi siku hadi siku mpaka yakampelekea kushindwa kuwaswalisha waislamu, akamtaka Abubakar (R.A) awaswalishe watu.

Ilipofika siku ya jumatatu tarehe kumi na mbili ya mfungo sita katika mwaka wa kumi na moja Hijriyah, alifariki Mtume wa Allah akawa ametimiza umri wake miaka Sitini na tatu kamili.

Zilifika habari kwa maswahaba juu ya kifo cha Mtume (saw) wakakaribia kupoteza fahamu na kuchanganyikiwa, kwani wengi wao hawakuamini kabisa juu ya kifo cha Mtume (saw), mpaka akaja akasimama Abubakar akawahutubia kwa kuwatuliza na kuwabainishia ya kuwa Mtume wao alikuwa ni mwanadamu anakufa kama wanavyokufa wanadamu wengine, ndipo watu wakatulia.

Akaoshwa Mtume, akakafiniwa katika chumba cha mke wake mama A'isha (R.A), akawa Mtume ameishi miaka arobaini kabla ya Utume katika mji wa Makkah na miaka kumi na tatu baada ya Utume na akaishi miaka kumi katika mji wa Madina baada ya Utume.

Baada ya kufa Mtume (saw) wakakusanyika waislamu katika kumchagua atakae chukua uongozi wa waislamu baada ya Mtume, wakamchagua Abubakar kuwa Khalifa wa waislamu baada ya Mtume (saw) akawa ni Khalifa wa kwanza katika Makhalifa wanne.

SIFA YA MTUME KIMAUMBILE.

Mtume (saw) alikuwa ni mtu wa kati na kati hakuwa mrefu sana wala mfupi, alikuwa mpana mwenye kupangika vizuri viungo vyake, kifua kipana, alikuwa na uso mzuri, mwenye weupe uliochanganyika na wekundu, uso wake ulikuwa wa duara, macho yake yalikuwa kama yaliyotiwa wanja, pua ndefu, midomo mizuri mwenye ndevu nyingi, alikuwa akinukia harufu nzuri, ukimshika mikono laini.

Anas bin Malik anasema: ((Sijawai kunusa ambari, wala kunusa miski, wala kitu chochote chenye harufu nzuri kushinda harufu ya Mtume (saw), wala sijawahi kushika kabisa mkono wowote ulivyokuwa laini kuliko mkono wa Mtume (saw)).

Alikuwa Mtume mwenye uso wa bashasha, mara nyingi akitabasamu, alikuwa ana sauti nzuri, alikuwa ana maneno machache.

TABIA ZA MTU ZA MTUME (SAW).

Mtume (saw) alikuwa shujaa zaidi katika watu, amesema Ally bin Twalib (ra): ((Tulikuwa tukipatwa na shida, na wakakutana watu kukutana na wengine basi tunajikinga kwa Mtume (saw))).

Mtume alikuwa ni mwenye kutoa sana, hajaombwa kitu na mtu kisha akasema sina, mtume alikuwa mpole sana, alikuwa halipizi kisasi na wala hakasiriki, isipokuwa yakifanyiwa ambayo yanavuka mipaka ya Allah (saw) basi anakuwa ni mwenye kulipiza kisasi kwaajili ya Allah, kama vile mtu wa mbali na wakaribu mwenye nguvu na dhaifu wote katika haki ya Allah kwake ni sawa sawa, kwa sababu hakuna mbora mbele ya Mwenyezi Mungu isipokuwa Mcha mungu, kwani watu wote wako sawa, na kwamba sababu ya kuangamia nyumati zilizotangulia ni kuwa akiiba mnyonge anamsimamishiwa adhabu lakini akiiba mtukufu anaachwa na akasema Mtume (saw): ((Wallahi hakika Fatuma bint yake Muhammad angeiba ningemkata mkono wake)).

Hakuwa Mtume ni mwenye kukitia dosari chakula akikipenda atakula na akiwa hakitaki atakiacha, alikuwa akiwafuata jamaa za Muhammad mwezi au miezi miwili hakuwaki majumbani mwao moto,

hakika chakula chao kikuu kilikuwa ni tende na maji, alikuwa akifunga tumboni mwake jiwe au mawe mawili kutokana na njaa, alikuwa akivisafisha viatu vyake, na alikuwa akizishona nguo zake zilizochanika, na alikuwa akiwasaidia wakeze kazi za nyumbani, na alikuwa akiwazuru wagonjwa, alikuwa Mtume ni mnyenyekevu zaidi kuliko mtu yeyote, alikuwa akiitikia wito wa mtu yeyote awe tajiri au masikini, alikuwa akiwapenda masikini na akihudhuria kwenye majenenza yao, na akiwazuru wagonjwa wao bila ya kubagua, alikuwa hamdharau fakiri kwa ufakiri wake, wala alikuwa hamuogopi Mfalme kwa ufalme wake, alikuwa Mtume akipanda farasi, ngamia, punda na nyumbu.

Mtume alikuwa ni mwingi wa kutabasamu, alikuwa ni mzuri sana mwenye bashasha, pamoja na yale mengi yanayompata yenye kuhuzunisha, alikuwa Mtume ni mwenye kupenda manukato, alikuwa akichukia harufu mbaya, Allah (sw) amemkusanyia tabia njema zote, na vitendo vizuri, Allah amempa Mtume wake Elimu ambayo akumpatia yeyote katika viumbe wake wa mwanzo na hata wa mwisho, alikuwa Mtume hajui kusoma wala kuandika, alikuja na hii Quran itokayo kwa Allah ambaye amesema ndani yake; ((Sema Ewe Muhammad kuwaambia hao, lau

wangekusanyika wanadamu na majini ili walete mfano wa hii Quran, wasingeweza kuleta kabisa hata kama wangelikuwa baadhi yao kwa wenginei wanaona wasingeweza)) (Al-Isra:88)

Na Mtume alikulia hali yakuwa hajui kusoma wala kuandika, alikata mzizi wa wale waliosema kuwa Muhammad ameandika mwenyewe Quran au amejifunza au amesomeshwa kutoka katika vitabu vya kale.

MIONGONI MWA MIUJIZA YA MTUME (SAW).

Hakika miongoni mwa miujiza ya Mtume (saw) ni Quran muujiza ambao utabakia mpaka siku ya kiyama, muujiza ambao wameshindwa wenye fasaha ya maneno kuuelewa, wakashindwa watu wa balagha, Allah akawapa changamoja wale wote ambao waliipinga Quran kuwa walete sura kumi zinazofanana na Quran au walete sura moja tu au walete aya moja tu mfano wa Quran, washirikina wakashindwa kufanya hivyo.

Miongoni mwa muujiza wa Mtume siku moja waliwauliza washirikina kuwa awalettee alama moja tu ya kuthibitisha utume wake, akawoonyesha kupasuka kwa mwezi vipande viwili, na kutoka maji

kwenye vidole vyake mara nyingi sana, na kutoa tasbihi kijiwe kwenye mkono wa Mtume (saw) kisha akakiweka kwenye kiganja cha Abubakar kisha kwenye kiganja cha U'mar kisha kwenye kiganja cha Othman kisha kikasabihi.

Walikuwa wakisikia tasbihi ya chakula kwa Mtume (saw) hali ya kuwa anakula chakula, na kusalimiwa na jiwe na miti na kuzungumzishwa na mfupa wa nyama ya mbuzi iliyotiwa sumu na mama wa kiyahudi aliyetaka kumuuwa Mtume (saw) kwa sumu.

Mtume aliulizwa na Mbedui mmoja kuwa anamtaka amuonyeshe alama ya kuthibitisha juu ya utume wake, kisha aamrishe na irudi sehemu yake, akayapangusa matiti ya mbuzi ambayo hayakuwa na maziwa, punde tu baada ya kushikwa ni Mtume maziwa akakusanyika wakakamua maziwa wakanywa na akanywa maziwa hayo pia Abubakar.

Alipatwa na ugonjwa wa macho Ally bin Abi Twalib, Mtume (saw) akayatabania macho yake na akapona kabisa, alipatwa na tatizo mmoja wa Maswahaba zake Mtume akawa hawezi kutembea, Mtume akampangusa akapona muda huo huo, na akamuomba dua Anas bin Malik kuwa Mungu ampatie umri mrefu na awe na mali nyingi na watoto

wengi na Mwenyezi Mungu ambarika katika hali yake hiyo, alizaa watoto mia moja na ishirini na ilikuwa mitende yake ikizaa kwa mwaka mara mbili, kwa kawaida mitende inazaa kwa mwaka mara moja, na aliishi Anas miaka Mia moja na Ishirini, na siku moja mmoja wa Maswahaba alimshitakia Mtume kuhusu ukame hali ya kuwa Mtume akiwa juu ya mimbari yake, akanyanyua mikono akamuomba Mwenyezi Mungu muda mfupi mawingu yakakusanyika mfano wa Jabali ikanyesha mvua nyingi sana wiki nzima kuanzia siku ya Ijumaa mpaka Ijumaa nyingine mpaka watu akashitakia kuwa mvua imezidi sana Mtume akamuomba mola wake mvua ikakatika wakatoka watu kwenda kuota jua.

Walikula watu waliochimba handaki pishi moja na mbuzi mmoja ikawatosha watu wote wakashiba wakaondoka na wala chakula hakikupungua kitu, na pia watu wa handaki walikula tende kidogo sana alizozileta bint yake Bashir bin Sa'ad kumletea baba yake na mjomba wake, aliwalisha jeshi lilikuwa na zawadi kutoka kwa Abu Huraire mpaka wakashiba, wakatoka watu mia moja kutoka kwa Maquraishi na hali ya kuwa wakiwaangalia ili wamuue akawamwagia mchanga kwenye nyuso zao akaondoka wala hawakumuona.

Mtume alifuatiliwa na Suraqa bin Malik kutaka kumuua Mtume (saw) wakati anamkaribia Mtume, basi Mtume akamuomba dua mbaya farasi wake Suraqa akadidimia ardhini akashindwa kumfikia Mtume (saw).

**MAUKIFU YA MTUME NA MAZINGATIO
KATIKA MWENENDO WAKE.**

MIZAHA YAKE MTUME (SAW).

Alikuwa Mtume (saw) akiwafanyia mswahaba wake mizaha mbali mbali, lakini alikuwa hasemi nao isipokuwa maneno ya haki, alikuwa Mtume akicheza na wakeze, akijiusisha zaidi na wale wenye umri mdogo, na alikuwa akifanya kama sehemu ya maisha yake, akiamiliana nao kwa yale yenye uwezo nayo na wanayoyafahamu, alikuwa Mtume (saw) akimfanyia mzaha mtumishi wake Anas bin Malik, wakati mwingine alikuwa akimwambia kwa mzaha: (Ewe mwenye masikio mawili) alikuja bwana mmoja kwa Mtume (saw) akamwambia; (Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu nibebe, Mtume akamjibu kwa kumfanyia mzaha: Hakika yetu tutakubebe juu ya mtoto wa ngamia). Yule bwana akasema: Nitafanya nini juu ya mtoto wa ngamia? Mtume akamjibu: (Je Ngamia hazai isipokuwa anazaa mtoto wake wa ngamia)).

Mtume (saw) alikuwa ni kutabasamu mara nyingi, na alikuwa ni mwenye uso wa bashasha kwa

maswahaba zake, hawamsikii kutoka katika kinywa chake isipokuwa maneno mazuri tu.

Ameipokea Jarir (R.A) kuwa: ((Hakunizuia Mtume (saw) tokea niliposilimu, na wala hajawai kuniona isipokuwa anaona tabasamu kwenye uso wangu, nikamshitakia Mtume (saw) ya kuwa mimi sikai vizuri kwenye farasi wangu (nadondoka) Mtume (saw) akanipiga piga kifuani kwangu akaniombea akasema; ((Ewe Mwenyezi Mungu mfanye huyu akae vizuri kwenye farasi wake (athibiti asidondoke) na mjaalie awe kiongozi mwenye kuongoza)) sijawai kudondoka baada ya dua ya Mtume)).

Kama vile alivyokuwa Mtume akiwafanyia mzaha watu wake wa karibu, siku moja alikwenda nyumbani kwa bint yake Fatuma alipofika hakumkuta mumewe Ally bin Abi Twalib nyumbani, akamuuliza binti yake yuko wapi huyo akamjibu: Kulikuwa kati yangu na yeye kuna kitu akanikasirisha basi akatoka, akamjia Mtume akamkuta amejilaza msikitini, akawa amevua kilemba chake kiliingiwa na mchanga akawa anakifuta ule mchanga huku akisema haya maneno; (Simama baba wa Mchanga simama baba wa mchanga)

KUAMILIANA MTUME (SAW) NA WATOTO.

Kwa hakika watoto wamekuwa na nafasi kubwa katika tabia njema, alikuwa Mtume akishindana na mkewe A'aisha (R.A) alikuwa Mtume akimruhusu kucheza na marafiki zake katika utotoni.

Mama A'aisha anasema: ((Nilikuwa nikicheza na mabinti kwa Mtume (saw), na nilikuwa na marafiki zangu niliokuwa nikicheza nao, alikuwa Mtume akija wanajificha asiwaone, basi alikuwa akiwatuma kuja kucheza na mimi)).

Kama ambavyo Mtume alikuwa akihusisha sana na watoto na akicheza nao na akiwafanyia mema.

((Alitutokea siku moja Mtume (saw) moja ya swala yangu ya Ishaa, na akiwa amembeba Hassan au Hussein (moja ya wajukuu zake) akapita mbele kuswalisha akamuweka chini kisha akapiga takbira ya kuhirimia swala akaswali, akasujudu sijida ndefu sana, baba yangu anasema: Nikanyanyua kichwa kuangalia, nikamuona mtoto yupo juu ya mgongo wa Mtume amepanda, hali ya kuwa Mtume amesujudu, anasema nikarudi kwenye sijida yangu, alipomaliza Mtume swala, watu wakamuuliza: Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, hakika umesujudu sijda ndefu sana mpaka tukadhani kuwa kuna jambo limetokea

au unateremshiwa wahyi, Mtume akasema: ((Hayo yote siyo, lakini Mtoto wangu alinipanda mgongoni nikaona sio vema kumuwahisha kumshusha mpaka amalize mambo yake ndipo ashuke)).

Anas bin Malik anasimulia kuwa: ((Mtume (SAW) alikuwa ni mwenye tabia nzuri kushinda mtu yeyote, alikuwa akimuita mdogo wangu: ((Ewe abu U'meir, amefanya nini ndege mdogo)) alikuwa ana ndege wake mdogo alikuwa akimchezea chezea huyu mtoto, Mtume alikuwa akimlewaza huyu mtoto.

MUAMALA WAKE MTUME KWA WAKEZE.

Kuhusu muamala wake Mtume (saw) na wake zake ulikuwa umekusanya tabia njema na mafundisho mbali mbali, alikuwa Mtume ni mwenye unyenyekevu na alikuwa siku zote akiwahitajia wake zake, kwani alikuwa ana nafasi kwa mwanamke kama mwanadamu, mama na mke na binti siku moja bwana mmoja alimuuliza Mtume (saw) akasema: Ni nani mwenye haki zaidi kumfanya kuwa rafiki yangu wa karibu? Mtume akamjibu akamwambia: (Mama yako)) akauliza kisha nani? Mtume akamwambia mara ya pili: ((Mama yako)) akauliza tena mara ya tatu: Mtume akamwambia ((Mama yako)) kisha baba yako))

((Yeyote ambaye atawakuta wazazi wake wawili bado wako hai au mmoja wao yuko hai, akaacha kuwafanyia wema na akafa ataingia motoni na Mwenyezi Mungu atamuweka mbali naye)).

Na alikuwa Mtume (saw) akinywa na mke wake kwenye chombo alichonywia mkewe na yeye anakunywa pale pale uliponywia mdomo mkewe na alikuwa akisema: ((Mbora wenu mbora wenu ni yule mbora kwa wakeze na mimi ni mbora wenu kwa wake zangu))

HURUMA YAKE MTUME (SAW).

Kuhusu huruma ya Mtume (saw) kwa hakika Mtume (saw) anasema: ((Wenye kuwa na huruma anawahurumia Allah, wafanyieni waliopo ardhini atawafanyia huruma waliopo mbinguni)).

Mtume wetu mtukufu mkarimu ana nafasi kubwa katika hii tabia tukufu, inadhihirika wazi wazi katika jamii kuanzia kwa watoto mpaka kwa wakubwa kwa wakaribu mpaka kwa wambali.

Miongoni mwa huruma zake mtume (saw) alikuwa akihafifisha swala yake haifanyi kuwa ndefu wakati akisikia mtoto analia.

Hadithi ya Abi Qatadah (ra) Mtume (saw) anasema: ((Hakika yangu ninasimama kwenye swala kwa lengo la kutaka kuirefusha, nikasikia mtoto analia, naibadilisha swala yangu kwa kuchukia kumpa tabu mama yake)).

Na kwa kuhurumia ummat wake, na kuwa na pupa juu yao ili waingie katika dini ya Mwenyezi Mungu, siku moja aliumwa kijana mmoja wa kiyahudi alikuwa akimuhudumia Mtume (saw) akaenda Mtume kumtembelea na kumsalimia, mtume akakaa kichwani kwake, akamwambia: ((Silimu, yule kijana akamuangalia baba yake aliye kuwa amesimama kichwani kwake, baba yake akamwambia mwanae: ((Mkubalie ABUL QASSIM)) yule kijana akasimu, kisha hakukaa muda mrefu yule kijana akafariki, akatoka Mtume kwa yule kijana huku akisema: ((Namshukuru Mwenyezi Mungu ambae amemuokoa kijana huyu na moto)).

KUSUBIRI KWAKE MTUME (SAW).

Kuhusu maelezo ya subra yake Mtume (saw) kwani maisha yake Mtume (saw) yote ni subra na kuhusiana kusubiri, na kupigana jihadi na kuhimiza jihadi, na Mtume akawa anaendelea kusubiri na kuhimiza kusubiri, na kufanyia kazi ya kuunganisha watu tokea iliposhuka aya ya mwanzo, mpaka dakika ya mwisho ya maisha yake.

Kwa hakika Mtume (saw) alifahamu tabia ambayo atakutana katika njia ya da'awa, kutokea mwanzo wa kutumilizwa na baada ya kukutana na Malaika Jibrili (AS) wakati alipokwenda kwa mama Khadija (RA) na kumpeleka kwa Waraqat bin Naufal, akamwambia: (Natamani ningelikuwa hai wakati wakikufukuza na kukutoa ndugu zako kutoka mjini kwako, Mtume (saw) akamuuliza: ((Wao watanitoa mjini kwangu?)) Waraqa akamjibu: Ndio, kwani haji mtu yeyote mfano wako na mambo kama uliyokuja nayo wewe isipokuwa atafanyiwa uadui))

Akajituliza Mtume (saw) tokea mwanzo alipoanza kubeba matatizo, maudhi, vituko na uadui kutoka kwa watu wake.

Miongoni mwa misimamo ambayo inaonyesha uzuri wa subra zake Mtume (saw) ni yale aliyo

wadhihirishia kutokana na maudhi ya kimwili kutoka kwa watu wake na jamaa zake naye akiwa katika mji wa Makkah akifikisha ujumbe wa Allah (sw), katika hayo ni yale ambayo ameyaeleza Imamu Bukhar Hadithi aliyoipokea A'rwah bin Zubeir (ra):

(Hakika A'rwah bin Zubeir alimuuliza Abdullah bin A'mri bin A'aswi kuhusu ni kitu gani kibaya kikubwa walicho kifanya washirikina kumfanyia Mtume (saw)? akamjibu akasema: ((Wakati akiwa Mtume (saw) akiswali Al- Ka'aba, muda mfupi akajiwa na U'qbah bin Abi Mui'twi akaiweka nguo yake kwenye shingo ya Mtume (saw) akamniga kwa nguvu sana, akatoka Abubakar akamshika kwenye mabega yake na akamuokoa Mtume (saw) akamwambia U'qubah: Mnamuua mtu ambaye anasema Mola wangu ni Mwenyezi Mungu?

Siku miongoni mwa masiku alikuwa Mtume akiswali kwenye Ka'aba, Abu Jahal na wenzie wakiwa wamekaa, wakaambiana ni nani atakae leta uchafu wa matumbo ya ngamia tukamwagia mgongoni mwake Muhammad wakati akiwa anasujudu, wakamtuma kijana mmoja muovu wao akaja nayo, wakamsubiri mpaka aliposujudu Mtume (saw) wakamuwekea juu ya mgongo wake Mtume (saw)

kati ya mabega yake wakawa wanacheka kwa furaha huku wakiangukiana huku na huku, na Mtume (saw) ni mwenye kusujudu hajanyanyua kichwa chake mpaka akajiwa na Bint yake Fatwima akauondoa ule uchafu kutoka kwenye mgongo wa Mtume (saw).

Na katika mambo mabaya zaidi ni kumtuhumu Mtume na sifa mbaya ambazo zinaudhi nafsi katika kuipinga da'awa yake na kumkadhibisha kuwa sio kweli, ni kumtuhumu kuwa Kuhani, ni Mshairi, ni Mwenda wazimu na ni Mchawi, na kudai kuwa hayo yote aliyoletewa katika alama na Aya ni ngano za watu wa kale sio kweli, na miongoni mwa hayo mambo ni yale aliyoyasema Abu Jahali hali ya kumfanyia Mtume Istihizai na dharau ni haya; ((Ewe Mwenyezi Mungu ikiwa haya ni ya kweli kutoka kwako basi tunakuomba ututeremshie jiwe kutoka mbinguni au utuletee adhabu kali yenye kuumiza)).

Na alikuwa A'mi yake Abu Lahab akimfuatilia kila anapokwenda kwenye mikusanyiko ya watu na kwenye masoko yao kwa lengo la kuwalingania kuingia kwenye Uislamu, anampinga na kumkanusha na kuwakataza watu wasimsadikishe na kumkubali Mtume (saw) na alikuwa mke wake Ummu Jamil

akikusanya kuni na miba akiitupa na kuiweka katika njia anayopita Mtume (saw).

Maudhi yalifikia hali ya juu pale alipozingirwa Mtume (saw) na Maswahaba zake kiasi cha miaka mitatu katika sehemu ya bonde la Abu Twalib, mpaka ikafikia wanakula majani ya miti kutokana na njaa kali, na ikawa huzuni inamzidi pale ambapo alimpoteza A'mi yake ambae alikuwa akimkinga na maudhi ya Maquraishi na huzuni ikamzidi kwa kuwa A'mi yake alikufa katika hali ya ukafiri, na ghafla akafiwa na mke wake mama Khadija (RA) ambae alikuwa akimliwaza mara nyingi kutokana na maudhi ya Maquraishi.

((Kwa hakika nimetishwa kwa ajili ya Mwenyezi Mungu hakuna yeyote alietishwa kama mimi, hakika niliudhiwa zaidi hakuna yeyote aliyeudhiwa zaidi yangu, kwa hakika yamenijia kwangu mambo thelathini kati ya mchana na usiku, hali yangu na Bilal kula chakula cha mwenye matatizo, isipokuwa kitu ambacho kina muonyesha makwapa ya Bilal)).

Kwa hakika Mtume (saw) alituhumiwa katika heshima yake, yalimkuta maudhi kutoka kwa wanafiki na mabedui wajinga;

Hadithi aliyoipokea Imamu Bukhar kutoka Abudullah bin Mas'udi (RA) anasema: (Aligawa Mtume (saw) akasema bwana mmoja katika Answar: Wallah Muhammad kwenye mgawanyo huu hakufanya kwa ajili ya Allah, akasema Ibn Mas'udi: Nikamuendea Mtume (saw) nikamsimulia: Ukabadilika uso wa Mtume (saw) akasema Mtume: Mwenyezi Mungu amrehemu Mussa, kwa hakika aliudhiwa zaidi ya haya na akasubiri)).

Katika sehemu ambazo Mtume (saw) siku ambazo walikufa watoto wake wa kiume na kike, kwani alikuwa ana watoto saba, walikufa mmoja mmoja, ikafikia hakubakia katika watoto wake isipokuwa Fatwima (RA) lakini Mtume (saw) alisubiri subra nzuri, mpaka ikapokewa kutoka kwake siku aliyokufa mtoto wake Ibrahim alisema: ((Hakika jicho linatoka machozi, na moyo una huzunika, na wala hatusemi isipokuwa yale yanayo mridhisha mola wetu, na hakika yetu kwa kuondoka Ewe Ibrahim ni wenye kuhuzunika)).

Haikuwa subra ya Mtume (saw) imejifupisha kwenye maudhi na mitihani pekee, bali subra yake ilikusanya juu ya kumtii Allah (sw) kutokana na amri yake Allah (sw) na alikuwa Mtume (saw) akijitahidi katika Ibada

na kumtii Allah mpaka miguu yake inavimba kutokana na kisimamo kirefu, na alikuwa akifunga sana na kumtaja sana Allah na Ibada nyinginezo, alipoulizwa kuhusu hilo akasema Mtume (saw): ((Hivi nisiwe mja wenye kushukuru?))

ZUHUDU NYAKE MTUME (SAW).

Hauwezi kusadikisha kuhusu kusifu wa zuhudu (kuipa nyongo dunia) kivitendo isipokuwa juu ya yule ambayo imekuwa kwake ni wepesi katika jambo miongoni mwa mambo, akapa nyongo dunia na kuiacha kabisa, na alikuwa Mtume wetu ni mwenye kuipa nyongo dunia zaidi kuliko mtu yeyote katika hii dunia, na alikuwa ni mchache katika kuipenda dunia, alitosheka katika kuyafikisha yale ambayo Allah alimtaka ayafikishe, aliridhia katika maisha anayoishi, pamoja na kuwa dunia ilikuwa kwenye mikono yake, na pamoja ya kuwa Mtume alikuwa kiumbe bora katika viume vya Mwenyezi Mungu, na laiti Mwenyezi Mungu angetaka kumpatia Mtume wake angempa atakacho katika mali na neema mbali mbali.

Amesema Imamu Ibn Kathir katika tafsiri yake;

Imamu Ibn Kathir kwenye tafsiri yake anasema, Hadithi ilipokelewa na Khaithama ya kwamba aliambiwa Mtume (saw) (Ukitaka tukupe katika

hazina zote za Ardhi na funguo zake kiasi ambacho hatuja mpatia Nabii yeyote kabla yako, wala hatujampatia yeyote baada yako, wala hakuja pungua chochote katika yale yako yaliyopo kwa Mwenyezi Mungu, Mtume akasema: ((Nikusanyieni hiyo dunia kesho Akhera)).

Kuhusu maisha ya Mtume (saw) ni maisha ya ajabu sana, anasimulia Abu Dharri (RA);

Hadithi aliyoisimulia Abu Dharri (ra) anasema: (Nilikuwa nikitembea pamoja na Mtume (saw) katika mitaa ya mji wa Madina, tukaelekea upande wa mlima wa Uhud, akasema Mtume: ((Halinifurahishi kuwa ninayo dhahabu mfano wa huu mlima wa Uhud, inaweza kuondoka dinari tatu na mimi nikiwa na dinari moja, isipokuwa kitu kimoja kilichoshikamana na dini, isipokuwa ninasema kuwaambia waja wa Mwenyezi Mungu hivi na hivi na hivi, kutoka kuliani kwake, kushotoni kwake na nyuma kwake)) na alikuwa Mtume akisema: ((Wapi na wapi mimi na dunia, haikuwa mimi na dunia isipokuwa kama mwenye kupanda juu ya kipando kisha akajipumzisha kwenye kivuli cha mti, kisha akaondoka akakiacha kivuli hapo hapo)).

CHAKULA CHAKE MTUME NA MAVAZI YAKE.

Kuhusu chakula chake Mtume (saw) ilikuwa inaweza kupita mwezi mmoja au miezi miwili mpaka mitatu nyumbani kwake hakuwaki moto, isipokuwa alikuwa akila vyeusi viwili yaani tende na maji, kwani wakati mwingine anaendelea siku nzima anasoma kutokana na njaa kali na anakosa cha kujaza tumbo lake, na ulikuwa mkate wake ni kutokana shairi na vile vilivyo kuja kwa Mtume (saw) kwamba alikula mkate mwembamba mara zote, kwani mtumishi wake Anas (ra) anaeleza kuwa haikuwai kukusanyika kwa Mtume chakula cha milo miwili mlo wa mchana na mlo wa usiku kutokana na mkate na nyama isipokuwa siku hiyo anatembelewa na wageni.

Haikuwa hali yake katika mavazi isipokuwa ni kidogo sana kama ilivyo tangulia, kwa hakika wanashuhudia maswahaba wake Mtume (ra) kutokana na kuipa nyongo kwake Mtume dunia na kutojikalifisha katika mavazi ya kifahari hali ya kuwa alikuwa anao uwezo wa kuvaa nguo za ghali sana, anasema mmoja wa maswahaba wa Mtume akiwa ni mwenye kusifu nguo ya mtume akisema:

(Anasema nilikwenda kwa Mtume (saw) kuongea naye kuhusu kitu Fulani muda huo akiwa amekaa na amevaa nguo ya pamba iliyo nzito).

Aliingia siku moja swahaba wa Mtume aitwae Buraidah (ra) kwa mama A'isha Ummul Muuminiina, anasema nikatoa nguo iliyochanganyika weupe na weusi na kikoi cha pamba nzito, kisha akasema mama A'isha: (Alipokufa Mtume alifunikwa na nguo hizi mbili).

(Anas bin Malik (ra) anasema: (Nilikuwa nikitembea pamoja na Mtume (saw) naye akiwa amejitanda kishali cha kutoka mji wa Najrani chenye ncha nzito).

Na Mtume (saw) hakuacha wakati anakufa hata dirhamu moja wala dinari moja wala hakuacha mtumwa wa kiume wala mtumwa wa kike wala chochote, isipokuwa alimuacha nyumbu wake mweupe na silaha yake, na ardhi aliitoa swadaqa, akasema mama A'isha (ra) alikufa Mtume (saw) hakuacha kwangu chochote anachoweza mtu kula mwenye njaa isipokuwa aliacha nusu ya shairi (ngano).

Na Mtume (saw) alikufa na Dir'hi yake (kofia ya kivita inayotengenezwa kwa chuma) aliweka rehani kwa Yahudi ili ampatie chochote katika ngano (shairi).

UADILIFU WAKE MTUME (SAW).

Kuhusu uadilifu wake Mtume (saw) ni katika kufanya muamala wake na Allah (sw) mola mtukufu, kujifanyia uadilifu yeye mwenyewe, kafanya uadilifu kwa wakeze, na kufanya uadilifu katika kuamiliana na watu wengine, watu wa karibu au watu wa mbali, awe ni rafiki au jamaa tu, kufanya uadilifu kwa yule anayemkubali au asiyemkubali hata kwa adui mkubwa kwake, huyo ana nafasi ya kufanyiwa uadilifu kwake, watu wanampinga, watu wanakosea katika haki yake, lakini Mtume hajitengi katika kuwafanyia uadilifu kwani uadilifu ni kitu cha lazima kwa Mtume (saw) kukifanya akiwepo au akiwa safari, alikuwa Mtume (saw) anachukia kuwabagua maswahaba zake, alikuwa akipenda uadilifu na usawa na alikuwa akibeba matatizo kama wao.

Hadithi ya Abdullah bin Maso'ud (ra) anasema: ((Anasema Abdullah bin Maso'ud (ra) kuwa: (Tulikuwa siku za Badri kila watu watatu katika ngamia mmoja, na alikuwa Abu Lababah na Ally bin Abi Twalib wao wamekuwa pamoja na Mtume (saw)

ilipofika zamu ya Mtume kupanda kwenye ngamia wao wakamwambia Mtume sisi tunatembea na miguu wewe panda kwenye huyu ngamia, Mtume akawaambia: ((Nyinyi hamkuwa ni wenye nguvu kunishinda mimi, wala mimi sikuwa ni mwenye kutosheka na malipo kulikoni nyinyi)).

Wakati akiwa Useid bin Hudhweir akiwafanyia mzaha watu na kuwachekesha, akasema kuwa Mtume amemuumiza sehemu za chini na fimbo yake, akasema Useid: (Uninitia maumivu na fimbo yako, nataka kulipiza kisasi kwako na mimi, Mtume akamwambia: ((lipiza kisasi)), Useid akamwambia Mtume: Wewe umevaa kanzu na mimi sikuwa na kanzu, Mtume akainyanyua juu kanzu yake, akamkumbatia Useid Mtume (saw) huku akimbusu tumboni mwake na sehemu za mbavu zake Mtume (saw), akasema: Hakika nilikuwa nataka hili ewe Mtume wa Allah.) (kumbusu tu)

Na alikuwa Mtume (saw) hapendi kuziacha kuzifanyia kazi hukumu za Mwenyezi Mungu ambazo ameziweka ili kusimamisha uadilifu katika watu, na hata kama aliefanya kosa ni katika jamaa wake wa karibu na vipenzi vyake.

Katika tukio la mwanamke mmoja wa kabila la Makhuzumiyya ambae aliiba akaja kuombewa msamaa na Usama, Mtume hakukubali alisema hukumu yake inafahamika, akasema: ((Enyi watu! Kwa hakika waliangamia waliokuwa kabla yenu, kwani walikuwa akiiba kwao mtu mwenye heshima kwao wanamuacha na akiiba mtu mnyonge kwao wanamsimamishia adhabu, naapa kwa Mwenyezi Mungu, laiti Fatwima bint Muhammad angeiba basi ningemka mkono wake)).

**WALIYOYASEMA KUHUSU
MUHAMMAD (SAW).**

Yafuatayo ni miongoni mwa yaliyo okotwa okotwa kwenye maneno ya baadhi ya wana Falsafa na Mustashirikuna wa Kimagharibi katika kumzungumzia Mtume Muhammad (saw) wakibainisha kutambua kwao utukufu wa Mtume na utume wake aliopewa na Allah (sw) pamoja na sifa nzuri alizokuwa nazo Mtume (saw) na ukweli kwa yale aliyokuja nayo, akiwa mbali na ubinafsi, na kuenezwa kwa maneno ya batwili yasiyokuwa ya kweli kwa Mtume (saw) kutoka maadui wa Uislamu.

Anasema Muingereza **Bernad Show** katika kitabu chake kuhusu Mtume Muhammad kitabu ambacho kilichomwa na utawala wa Uingereza:

(Hakika Dunia inahitajia mambo ambayo kama aliyoyafanya Muhammad katika kufikiria, huyu ni Mtume ambaye aliweka Dini yake katika heshima na utukufu, kwani ndio Dini yenye uwezo katika dini zote katika miji, itabakia dini hii milele, na hakika mimi ninawaona watu wengi wakiingia kwenye hii dini kwa uwazi na dalili, na dini hii itapata nafasi pana katika bara la Ulaya.).

Na anasema kuwa: (Hakika viongozi wa dini katika karne za kati kati, kwa sababu ya ujinga na ubinafsi, waliandika kuhusu dini ya Muhammad wakazidisha mambo mengi, wakawa wanamuhesabu kuwa ni mtu aliyekuja kupiga vita Ukiristo, lakini mimi nimemsoma huyu mtu kuwa ni mwenye maajabu makubwa, nikapambaukiwa kuwa hakuja kuupiga vita Ukiristo, bali inafaa kuitwa kuwa ni Mkombozi wa wanadamu wote, lakini kwa rai yangu ninaona kuwa kama angepewa dunia hii ya sasa hivi, angeweza kutatua matatizo yetu tuliyokuwa nayo kwa kupata Amani na salama na kufaulu ambako kila mwanadamu anakutegemea).

Anasema mwanafalsafa wa Kiingereza **Thomas Korlyl** aliyepata tuzo ya Nobel anasema katika kitabu chake kuhusu Mashujaa: (Kwa hakika imekuwa ni aibu kubwa kwa kila mtu katika zama hizi, kusikiliza yasemwayo kwamba Dini ya Uislamu ni uongo na kuwa Muhammad ni mwenye kufanya adaa na hila).

Kwa hali hii ni wajibu kupiga vita kila linalotangazwa mfano wa haya maneno mabaya tena maovu, hakika ujumbe ambao aliutekeleza Mtume bado unaendelea kuwa ni taa yenye kuangaza kiasi cha karne kumi na mbili mfano wa watu Milioni Mia Mbili,

hivi mmoja wenu anaweza kudhania kuwa ujumbe ambao aliishi nao na akafa juu yake na Mamilioni wakaufuata kwa kushikamana nao ni uongo na hila?

Anasema Mwanafalsafa **Raamah Krishna Row:** Wakati alipokuja Muhammad, katika kisiwa cha Waarabu hapakuwa ni kitu chenye kutajwa, kutokana na jangwa ambalo hakuna kitu, aliweza Muhammad kwa bidii yake na roho yake kubwa kuanzisha Dunia mpya na maisha mapya na utamaduni mpya na ustaarabu mpya, akaanzisha mamlaka mpya iliyoapanuka kuanzia Moracus mpaka bara Hindi, na akaweza kuathiri fikra na maisha ya mabara matatu ambayo ni Bara la Asia, Bara la Afrika na Bara la Ulaya.

Anasema Mustashriki **Kenedy Zuweymir:** (Hakika ya Muhammad kweli alikuwa mtu mzuri hakuna shaka, ni katika viongozi wakubwa wa dini, akisadikisha maneno yake aliposema: Hakika ya Muhammad alikuwa ni mwenye kutengeneza mambo na anao uwezo, mfikishaji mwenye fasaha, mwenye ushujaa wa kupigana vita vingi, mwenye fikra nyingi, haifai kumnasibisha na sifa ambazo zinazopingana na sifa hizi, na Quran yake ambayo amekuja nayo na mwenendo vinashuhudia kukubalika madai haya).

Anasema Muingireza **Sir William Muiyir**: (Hakika ya Muhammad ambae ni Nabii wa Waislamu, alipachikwa jina la Muaminifu tokea udogoni mwake kwa makubaliana ya watu wote wa mji wake, kwa utukufu wa tabia zake, na mwenendo wake mzuri, vyovyote vile hali ilivyo, kwa hakika Muhammad anayo sifa iliyotukuka ya hali ya juu, hakuna anayeweza kuielezea kwa utukufu wake, na ni mwenye ujuzi kutokana na muono katika Historia yake tukufu, hiyo ni Historia ambayo imemuacha Muhammad kuwa ni mwanga wa Mitume na Mtafiti Mkuu wa Dunia).

Na anasema tena: (Hakika Muhammad alifaulu kwa uzuri wa maneno yake, na wepesi wa dini yake, na hakika kazi zake zilitimia kwa yale yanayo ishitua akili, na Historia haikuweka mafungamano ya kuziamsha nyoyo na kuhuyisha tabia na kunyanyua ubora katika muda mfupi alivyofanya Nabii wa waislamu ambaye ni Muhammad).

Anasema Mwandishi mmoja wa vitabu na Mwanafalsafa wa Kirusi **Tolestoway**:

(Inatosha Muhammad kujifaghari, ya kwamba alimaliza kwa Umat wake udhalilifu unaotokana na makucha ya shetani ya mazoea mabaya, na

akafungua mbele yao njia ya maendeleo na kupiga hatua mbele, kwani hakika sharia ya Muhammad itauongoza Ulimwengu kwa kuukusanya kwa kutumia akili na hekima.)

Anasema Muaustralia **Shibrak** kuwa: (Hakika ubinadamu ni kule mtu kujifagharisha na kujinasibisha na mtu kama Muhammad, pamoja na kwamba hajui kusoma wala kuandika, lakini aliweza kabla ya karne kumi kuwaletea watu sharia, na tutakuwa sisi watu wa Ulaya watu bora zaidi kwa yale tutakayokuwa nayo, pindi tukifikia hali ya juu zaidi).

FIHRISI YA KITABU

HALI ZA WAARABU KABLA YA MTUME KUTUMWA:	3
KISA CHA TEMBO.	6
KUNYONYESHA MTUME (SAW)	8
TUKIO LAKUPASULIWA KIFUA:	11
UTUME.....	15
KULINGANIA KWA WAZI.	17
KUHAMA KWENDA HABASHA.....	20
MWAKA WA HUZUNI.	24
MTUME YUPO TWAIF.....	25
KUPASUKA KWA MWEZI.....	26
ISRAA NA MI'TRAJI	27
KITUO KIPYA CHA DA'AWA.	30
MTUME (SAW) YUPO MJI WA MADINA.....	35
VITA VYA BADRI VIKUBWA.	36
VITA VYA UHUD.	38
VITA VYA HANDAKI.	39
KUUKOMBOA MJI WA MAKKAH.....	40
MAKUNDI KUJA KWA MTUME NA KUWAANDIKIA BARUA WAFALME.	41
KIFO CHA MTUME (SAW)	43
SIFA YA MTUME KIMAUMBILE.	44
TABIA ZA MTU ZA MTUME (SAW).....	45
MIONGONI MWA MIUJIZA YA MTUME (SAW).	47
MAUKIFU YA MTUME NA MAZINGATIO KATIKA MWENENDO WAKE.	51
MIZAHA YAKE MTUME (SAW).	51
KUAMILIANA MTUME (SAW) NA WATOTO.....	53

MUAMALA WAKE MTUME KWA WAKEZE.....	54
HURUMA YAKE MTUME (SAW).....	55
KUSUBIRI KWAKE MTUME (SAW).	57
ZUHUDU NYAKE MTUME (SAW).....	62
CHAKULA CHAKE MTUME NA MAVAZI YAKE.	64
UADILIFU WAKE MTUME (SAW).	66
WALIYOYASEMA KUHUSU	69
MUHAMMAD (SAW).	69